

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2016**

**Geografia
Sèrie 2**

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ
I PUNTUACIÓ**

INSTRUCCIONS

La prova consta de dos exercicis:

- Part obligatòria: Exercici 1.
- Part optativa: Exercici 2. En aquest exercici heu de triar UNA de les dues opcions, A o B. Cal que indiqueu clarament quina heu triat (A o B).
- Si responeu a les dues opcions, s'entendrà que heu escollit l'opció A. En cap cas no es puntuaran qüestions de les dues opcions.

Exercici 1

[5 punts en total]

Llegiu atentament el text i responeu a les qüestions següents.

Catalunya acull una gran part del flux turístic procedent d'Àsia. L'any 2014 va rebre gairebé 1,1 milions de visitants d'aquest continent, sobretot xinesos i japonesos. En quatre anys (2010-2014), l'arribada d'asiàtics ha augmentat en més del 200%, a un ritme de creixement anual del 30% de mitjana. Del gener al setembre del 2015, 980.000 asiàtics, un 19,3% més que en el mateix període del 2014, han visitat Catalunya i han generat un total de 1.472 milions d'euros, un 29,5% més que en el mateix període del 2014, segons dades de l'Agència Catalana de Turisme (ACT).

Davant aquesta allau creixent, la Casa Àsia de Barcelona va organitzar el IV Congrés Internacional de Turisme Asiàtic al recinte modernista de Sant Pau, amb especial atenció al turisme de luxe.

«A Barcelona el turisme xinès és el que més ha crescut, amb un augment del 29% en turistes i del 19% en pernoctacions hoteleres», segons l'ACT. Per a la meitat dels turistes asiàtics, anar de compres és la primera o segona preferència a l'hora de triar destinació. Els xinesos dediquen el 33% del seu pressupost a compres. Europa és la destinació líder del turisme de luxe. Barcelona i Madrid empaten en el segon lloc entre les ciutats europees més ben posicionades.

Els asiàtics són grans consumidors de marques de luxe. Entre la Xina i el Japó consumeixen més del 50% dels productes de luxe a escala mundial. I això respon al fet que «als països d'origen, els impostos sobre articles de luxe són altíssims, per la qual cosa per a ells és més barat comprar a l'estranger, a més del fet que poden desgravar l'IVA d'aquests articles», destaca el director d'economia i empresa de la Casa Àsia.

Adaptació feta a partir del text de
Paloma ARENÓS. «Catalunya supera el milió de turistes asiàtics».
La Vanguardia (24 novembre 2015)

1. Resumiu les idees principals del text.

[1 punt]

Del 2010 al 2015 el ritme de creixement del turisme asiàtic, així com els ingressos que genera, s'ha incrementat de manera considerable a Catalunya. L'any 2015 gairebé un milió de turistes d'aquest continent, especialment japonesos i xinesos, van visitar Catalunya entre els mesos de gener i setembre.

Per a la meitat dels turistes asiàtics les compres són una motivació primordial; concretament, els xinesos, els turistes que han augmentat més a Barcelona, hi dediquen una tercera part del seu pressupost.

Europa és la destinació líder del turisme de luxe, i els asiàtics en són grans consumidors. A les ciutats europees, com Barcelona o Madrid, poden trobar els productes de luxe a un preu molt més baix que als seus països d'origen, on els graven amb impostos elevats.

2. Definiu *turisme de luxe* i *turisme de compres*. Si sabem que els 980.000 asiàtics que van visitar Catalunya entre els mesos de gener i setembre del 2015 signifiquen un increment del 19,3% en relació amb aquells que van venir l'any anterior en el mateix període, calculeu el nombre de turistes asiàtics que van visitar Catalunya entre gener i setembre del 2014.

[1,5 punts]

- Turisme de luxe: **Modalitat turística practicada per clients d'elevat poder adquisitiu que són consumidors de productes de gamma alta.**
- Turisme de compres: **Modalitat turística que té com a objectiu prioritari l'adquisició de productes al lloc de destinació perquè no se'n troben al país d'origen, pels preus substancialment més baixos, per l'exclusivitat dels productes, etcètera.**
- Nombre de turistes asiàtics: **L'any 2014, entre els mesos de gener i setembre, van visitar Catalunya 821.459 asiàtics, aproximadament.**

3. Exposeu breument les causes que expliquen l'increment del turisme xinès a Barcelona en els darrers anys i argumenteu per què representa una alternativa al model turístic de sol i platja.

[2,5 punts]

Els aspirants han d'assenyalar que actualment la Xina és un país emergent on s'ha consolidat una classe mitjana amb un cert poder adquisitiu. El país ha esdevingut un gran emissor de turistes cap a destinacions europees, com ara Barcelona, que és una de les preferides pels visitants xinesos. Altres possibles motius que han contribuït a l'augment del turisme xinès a la Ciutat Comtal són la fortalesa del iuan, l'augment dels vols directes, l'elevada presència d'estudiants xinesos a la ciutat i l'eficàcia de les agències de viatges majoristes xineses, així com l'ús d'Internet i les xarxes socials, que es fan ressò de la projecció internacional de Barcelona.

D'altra banda, la ciutat ofereix als visitants un gran patrimoni històric, arquitectònic i artístic, una oferta museística de primera línia i moltes activitats comercials, de lleure i esportives. El turista xinès, per al qual la pell blanca és sinònim d'un cert estatus, fuig del model turístic de sol i platja i es decanta per la cultura, la gastronomia i les compres.

Exercici 2

[5 punts en total]

OPCIÓ A

Observeu atentament el mapa i responeu a les qüestions següents.

Un terratrèmol sacseja Catalunya

FONT: *La Vanguardia* (30 octubre 2015).

1. Descriuiu la informació que proporciona el mapa.

[1 punt]

El mapa mostra la localització del terratrèmol, de magnitud 4,3 a l'escala de Richter, que va sacsejar Catalunya el passat mes d'octubre. L'epicentre del moviment sísmic es va situar al golf de Roses, molt a prop de la localitat empordanesa de Sant Pere Pescador, i es va produir a una profunditat aproximada de 9 km.

2. Definiu *risc natural* i *risc antròpic*. Poseu algun exemple de com les activitats humanes poden augmentar els efectes dels fenòmens naturals.

[1,5 punts]

- Risc natural: Possibilitat que es produeixi una circumstància desfavorable que pot afectar la seguretat de les persones, dels béns materials o del medi, provocada inicialment per fenòmens naturals.
- Risc antròpic: Possibilitat que es produeixi una circumstància desfavorable que pot afectar la seguretat de les persones, dels béns materials o del medi, provocada inicialment per fenòmens humans o per l'agreujament de fenòmens naturals a causa de factors humans.
- Exemples: Els incendis forestals estan relacionats en part amb la sequera, el vent, l'orografia i les altes temperatures, però a Catalunya gairebé sempre són provocats o fruit de la deixadesa. Un altre exemple són les inundacions provocades pels aiguats típics del clima mediterrani, que acostumen a ser conseqüència d'una mala gestió de les aigües.

3. Exposeu breument almenys tres riscos naturals que es poden produir a Catalunya. Especifiqueu-ne les característiques principals, els impactes que provoquen i les possibles actuacions preventives.

[2,5 punts]

Els aspirants han d'explicar, com a mínim, tres riscos naturals, entre els quals hi ha: *aiguats* (pluges fortes que poden produir torrentades, desbordaments, inundacions i esllavissaments), *nevades* (precipitacions en forma de cristalls de gel que poden ocasionar talls de carreteres i l'aïllament de la població), *pedregades* o *calamarsades* (precipitacions en forma de grans de gel arrodonits que poden originar grans pèrdues materials i fer malbé les collites), *temporals de vent* (bufades intenses de vent que poden arrencar arbres i torres elèctriques i generar perill per a les persones), *esllavissaments* (desplaçaments de terrenys d'un vessant cap a l'exterior per acció de la gravetat que poden destruir infraestructures, tallar carreteres i soterrar cases i persones), *allaus* (despreniments de masses de neu al llarg d'un pendent que poden tallar les vies de comunicació, destruir la vegetació i colgar persones o llocs habitats), *terratrèmols* (tremolors de la superfície de la Terra causades per les ones produïdes pel moviment de grans blocs de l'escorça terrestre que poden arribar a ser molt destructives), etcètera.

Per a prevenir els efectes dels riscos ambientals a Catalunya s'han establert diferents plans d'emergència: l'INUNCAT, el NEUCAT, el SISMICAT, l'INFOCAT, etcètera.

També es valorarà positivament la resposta dels aspirants si no coneixen els plans preventius concrets, però expliquen possibles actuacions per a prevenir els riscos naturals.

OPCIÓ B

Observeu atentament la taula estadística i responeu a les qüestions següents.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE BARCELONA SEGONS GRUPS D'EDAT			
En percentatge	1981	2001	2014
Nens de 0 a 14 anys	21,3	11,5	12,5
Joves 15 a 24 anys	15,0	11,4	8,7
Adults joves 25 a 39 anys	19,4	23,8	23,5
Adults grans 40 a 64 anys	30,8	31,6	33,8
Persones grans 65 anys i més	13,3	21,7	21,4

FONT: Ajuntament de Barcelona, publicada a *La Vanguardia* (16 novembre 2015).

1. Descriuiu la informació que proporciona la taula.

[1 punt]

La taula estadística mostra l'evolució de la població de Barcelona estructurada en grups d'edat, des de l'any 1981 fins al 2014.

Les dades evidencien que durant aquest període de temps els menors de quinze anys passen de ser el 21,3 % de la població l'any 1981, a només el 12,5 % l'any 2014; mentre que per a les persones de seixanta-cinc anys i més, la situació s'inverteix i en el mateix període passen de ser només el 13,3 % de la població a ser-ne el 21,4 %.

2. Definiu *índex d'envelliment* i *piràmide de població*. Com s'anomena el tipus de piràmide que correspondria a la població barcelonina actual?

[1,5 punts]

- Índex d'envelliment: **Indicador que expressa la relació entre la quantitat de persones de seixanta-cinc anys i més i la de nens i joves.**
- Piràmide de població: **Gràfic format per dos diagrames de barres enfrontats que s'utilitza per a representar l'estructura d'una població dividida segons el sexe i els diversos grups d'edat en un any determinat.**
- Nom de la piràmide: **S'anomena *piràmide contractiva*.**

3. Interpreteu les dades de la taula estadística. Expliqueu les característiques de la població resultant del procés evolutiu que mostren les dades i les conseqüències que se'n deriven.

[2,5 punts]

A partir de les dades de la taula, els aspirants han de deduir que la població barcelonina és un exemple del procés d'envelliment experimentat per les societats dels països desenvolupats. Les dades de l'any 1981 corresponen a un moment en què la població de la ciutat reflectia la forta immigració procedent de la resta de l'Estat i mostrava ja els símptomes d'una forta caiguda de la natalitat. Les dades del 2014 són típiques d'una ciutat globalitzada que, especialment durant la dècada anterior, ha viscut l'arribada de milers de persones procedents de tots els racons del món, arribada que ha frenat la pèrdua de població causada per un creixement vegetatiu nul i per un procés d'expulsió dels joves molt vinculat a l'augment del cost de la vida i de l'habitatge. La immigració arribada durant els darrers vint anys i el patró reproductiu que tenen, propi de països menys desenvolupats ha estat el principal factor corrector de l'envelliment de la població barcelonina.

Les polítiques de les pròximes dècades no podran obviar l'envelliment de la població; no tan sols hauran de preveure el pagament de les pensions en una societat amb un índex d'envelliment tan elevat, sinó que també, des de l'àmbit d'actuació de l'Administració local, hauran d'oferir els serveis sanitaris i socials necessaris per a atendre aquesta franja d'edat tan àmplia, que té una esperança de vida molt més gran que les generacions anteriors.

Institut
d'Estudis
Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés